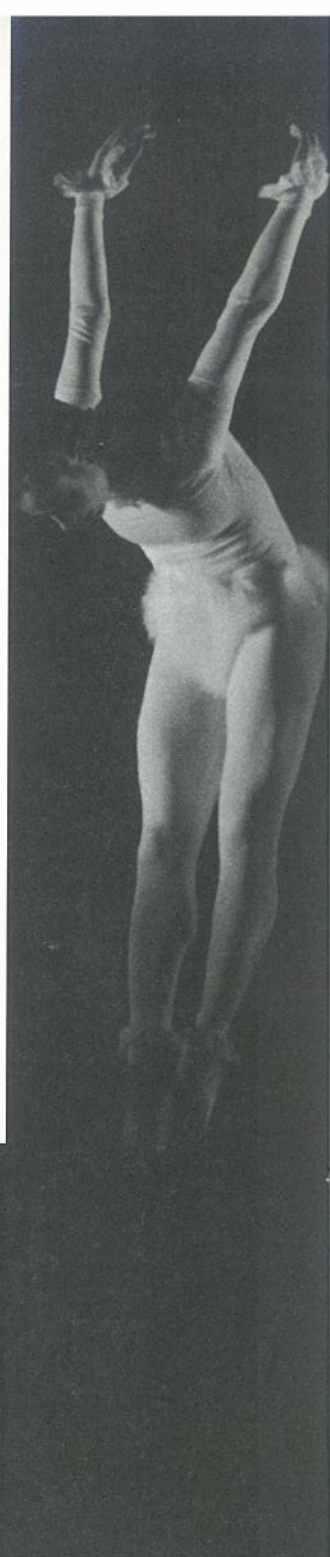

ג'ורא מנור

בת-דור: עם הפנים לעתיד

"לונאריס" מאת ג'יגי קאצ'וליאנו
"Lunaris" by Gigi Caciuleanu

ב במאי 2000 שבה להקת בת-דור להופיע על הבמה מקץ חודשים ארוכים של שיתוק. ההפסקה בפעולת בת-דור נגרמה עקב מותה בשנה שעברה של המייסדת והמפיקה של הלהקה, בת-שבע דה רוטשילד. אבל גם קודם למותה ניצבו לפני בת-דור שאלות קיומיות לא פשוטות. חודשים לא מעטים היה גורלם של הלהקה ושל בית-הספר שלה בתל-אביב תלוי בהסדרים הפיננסיים והחוקיים של ירושתה של בת-שבע דה רוטשילד.

זינט אורדמן תמשיך לעמוד בראש שני המוסדות, אבל נראה שהלהקה הפיקה כמה לקחים חשובים. ראשית, כמה מינויים חדשים: המנכ"ל החדש של הלהקה הוא משה גולדברג, לשעבר רקדן הלהקה, שעבד שנים ארוכות במשרד ארטיס של פנחס פוסטל. אפשר להניח אפוא שהוא בקי גם בצד ההפקתי והכלכלי של מופעי מחול. ניסיונו כרקדן בוודאי יקנה לו יתרון על מנכ"לים שבאים מעולם העסקים והכלכלה בלבד. לצדו רקדן ותיק נוסף, שרקד ולימד שנים ארוכות באנגליה, גם הוא מוותיקי בת-דור, יעקב סליבקין. בראש בית-הספר תעמוד אניה ברוד, שניהלה עד לפני זמן קצר את הלהקה הצעירה של הקיבוצית. גם אניה היא רקדנית ותיקה, שגדלה בבית-דור. יעקב סליבקין וליאת שטיינר, עוד רקדנית ותיקה, יהיו מורים ראשיים בבית-הספר.

בפסח התקיימה בבית-דור סדנה בהשתתפות כ-40 תלמידים. בסדנה לימדו ברק מרשל, הכוריאוגרף הצרפתי אנגלין פרלז'וקאזי [Preljokaj], נעמי פרלוב, אניה ברוד, לינור בלוק (סטפס) ולהקת מיומנה, שכבשה את לב המשתתפים במקצביה התזזיים, המלהיבים. בת-דור מתכננת קורס קיץ, שילמדו בו המורה האמריקני הוותיק ריצ'רד גיבסון [Gibson] (המלמד כבר שנים ארוכות מדי שנה בתל-אביב) וכן מורה אמריקני נודע נוסף, לארי רודס [Rhodes], שניהם ילמדו בלט קלאסי. צבי ראקוסין ידריך במחול אפרו-ג'ז, ואדוארדו וילארדו, מבית הספר של להקת אלווין איילי, ילמד מחול מודרני.

אבל הפן החינוכי של הלהקה, שהוא אמנם החשוב ביותר, אינו הבעיה המרכזית של הנהלת החדשה של בת-דור. השאלה המרכזית היא מה ייכלל ברפרטואר של הלהקה, מה יהיה הפרופיל האמנותי שלה, מה יאפיין ויבדיל אותה מלהקות אחרות. בעבר ביצעה בת-דור שורה ארוכה של מחולות שהפכו לקלאסיקה, ביניהם "עור כחול" מאת יירי קיליאן [Kilian], "In & Out" מאת הנס ואן מאנן [van Manen], "וירלינגוגס" [Whirlgogs], יצירתו הראשונה והמעולה של לאר לובוביץ' [Lubovitch], שאותה יצר לרקדני בת דור בראשית שנות ה-70 וחזר והעמידה מחדש לפני שנתיים. בין הנכסים של הלהקה אפשר למנות גם את יצירותיו של אד וובה [Wubbe], כיום מנהל להקת סקאפינו [Scapino] בהולנד, ואחדות מעבודותיו של ג'יגי קאצ'וליאנו [Caciuleanu] העובד בפריז. זהו אוצר בלום של קלאסיקה מודרנית. בת-דור אמורה להיות המקום שבו יתהווה בארץ רפרטואר איכותי. היא צריכה לבצע יצירות שהפכו לקלאסיקה מודרנית, יצירות שהיום אפשר לצפות בהן רק בווידיאו, וזה אינו מרשים כמו ביצוע חי על הבמה.

יו"ר הנהלה החדש של בת-דור הוא יוסי פרנקל, מי שהיה איש יחסי הציבור של הלהקה והקים למעשה את מערכת המינויים שלה. הוא מתכוון לשוב ולהציע למנויים מופעים שיכללו מדי שנה גם להקה מפורסמת מחו"ל, כפי שהיה בעבר.

השאלה המכרעת היא: האם הפנימו זינט אורדמן ועמיתיה את השינוי שחל בבית-דור. האם עכשיו, משלא תהיה עוד שליטה פרטית שלה ושל בת-שבע דה רוטשילד בלהקה, יקומו בבית-דור מוסדות המקובלים בכל גוף ציבורי - הנהלה ציבורית, הנהלה אמנותית של ממש וכד'. ללא שינויים מהותיים אלה לא תזכה בת-דור לתמיכה ציבורית (של משרד התרבות), שהיא ראויה לה. יש בארץ מקום ללהקה רפרטוארית מודרנית. ולצד הרפרטואר הקבוע נחוץ להזמין יוצרים צעירים מהארץ ומחו"ל, שיזרימו דם חדש למופעים. הנהלת החדשה של בת-דור כבר פנתה לכמה יוצרים בארץ ובחו"ל בהצעה לעבוד עם רקדניה.

מחול עם נושא מעון

בת-דור חידשה את הופעותיה בתוכנית ובה שלוש יצירות, כולן "טריות", מהעונה הקודמת. בשל הנסיבות עברה הלהקה "דיאטה" רצינית: במקום יותר מ-25 רקדנים יש בה כיום רק כתיסר. כתגבורת משמשים התלמידים הבוגרים של בית-הספר. וכפי שהתבטא אחד הרקדנים, הצמצום הזה דורש מהרקדנים עבודה רבה ומאומצת.

העבודה המעניינת ביותר בתוכנית החדשה של הלהקה היא, לטעמי, המחול הדרמטי בעל המודעות האקטואלית הישראלית "אפיקורס" מאת תמיר גינץ. גינץ כבר יצר בעבר ללהקה והפעם היה לו אומץ הלב להסתכן ולטפל ביחסי חרדים וחילונים בשנת 2000 בישראל, נושא טעון הרבה חומר נפץ. גינץ מנסה לתאר את התהום בין חילונים לדתיים כמעט כמו "רומיאו ויוליה" - כולל המרפסת המפורסמת, אלא שהפעם המבנה התלת-מימדי נוסע על פני הבמה ומשמש מרכיב חזותי ודרמטי מרכזי. טלי יצחקי עיצבה את התלבושות והתפאורה.

יגאל פרי, אמן מחול שהחל את דרכו בבת-דור ומנהל כבר שנים רבות בית-ספר מצליח מאוד בניו-יורק, יצר עבור בת-דור את "אקורד/דיסקורד" למוסיקה מקורית מאת המלחין הישראלי אבנר דורמן. זהו מחול "אפל", שבו השחור והאור החד מחלקים את הבמה לנקודות מוארות ולשטחים חשוכים. התאורה היא של גיודי קופרמן.

ולסיום, סוכרייה מתוקה ונוצצת - www://bar.eee's.world.net - מאת לוצ'יאנו קניטו [Cannito] האיטלקי, שגם עיצב את התלבושות המתפרעות. בהתחלה המפתיעה יש רגעים של שעשוע בלטי מקובל, כגון בחורים שעל מותניהם "טוטו" בלטי, ואפילו ישבנים חשופים עשויים פלסטיק. בקיצור, שימוש בהלצות חזותיות שנגמרות בזיקוקין דינור ונוצצים הנופלים מהשמים. קינוח משעשע. בת-דור שבה להופיע באולם שלה, וזה ללא ספק כלכלי יותר משכירת אולמות גדולים.

לבת-דור מלאו בעונה הקודמת 30 שנות פעילות רבת היקף. אפשר להיווכח בכך ברשימת הרפרטואר המופיעה בגיליון זה של "מחול עכשיו". בעתיד יגיע גם הרגע הנכון לערוך סיכום של פעילות ענפה זו, שידעה רגעים גדולים ותקופות של משברים אמנותיים. מכל מקום, טוב לראות את בת-דור קמה מימלי השבעה ומן ההפסקה שנכפתה עליה. הכל צפוי והרשות נתונה.

על בית הספר למח בת-דור

עידו תדמור

בית הספר הנמוך - אולפן בת-דור לאמנות המחול
Bat Dor studios of dance, the lower school